

Jungfru Marie Kyrkogångsdag eller Kyndelsmässodagen 2021 - Ingemar Andersson (LFS)

Tekster: Psalt 84, Gt Mal 3:1-4, Ev Luk 2:22-32

Guds uppenbarelse i Kristus, Simeons lovsång

Vi firar Jungfru Marie Kyrkogångsdag. Att denna högtid firas just den här tiden går tillbaka på en ordning från år 353, då det av kyrkan bestämdes att den 25 december skulle firas som Jesu födelsedag. Ingen vet ju vilken dag Jesus föddes på, men att man bestämde dagen till den 25 december kan ha en förklaring. I hedniska sammanhang firades nämligen den 25 december som "solgudens födelsedag". Man firade den tiden vintersolståndet den dagen, då ju det hela vänder och man går mot ljusare tider. Men att solens ljus återvänder tillämpades av den kristna kyrkan på Jesu födelse. Med honom går rättfärdighetens sol upp, med läkedom under sina vingar. Och så blev tiden för vintersolståndet, då mörkret viker för ljuset, den tid då den kristna kyrkan firar Jesu födelse.

Enligt föreskrifterna i Mose lag skulle en kvinna som fött en pojke först renas i sju dagar. På åttonde dagen skulle så pojken omskäras. Därför predikas sedan gammalt om Jesu omskärelse på nyårsdagen. Sedan skulle kvinnans reningsdagar pågå i ytterligare 33 dagar, alltså sammanlagt 40 dagar. 40 dagar efter Jesu födelse färdades därför Maria och Josef med Jesus-barnet upp till Jerusalem. Därför firas också den här söndagen som Jungfru Marie Kyrkogångsdag, ungefär 40 dagar efter jul. När reningsdagarna sedan var över skulle kvinnan gå till tabernaklet/templet med ett årsgammalt lamm att offras som brännoffer, till att bringa försoning. Men om hon inte hade råd med ett lamm fick hon i stället ta två turturduvor eller två unga duvor. Och när vår text berättar att Josef och Maria inte offrade lamm utan duvor, så säger det oss att de inte levde i överflöd, utan var fattiga och levde i små omständigheter. Vår Frälsare Jesus var rik, men han blev fattig för vår skull, för att vi genom hans fattigdom skulle bli evigt rika. Också på detta sätt, i det som rörde hans jordiska omständigheter, utblottade han sig själv. (De här föreskrifterna om rening och offer kan man läsa om i 3 Mos 12). Det fanns ytterligare en föreskrift som skulle uppfyllas: *"HERREN sade till Mose: 'Helga allt förstfött åt mig. Allt hos Israels barn som öppnar moderlivet, både av människor och boskap, tillhör mig.'"* (2 Mos 13:1-2). Allt förstfött skulle helgas, avskiljas åt Herren.

Den här dagen kallas också för Kyndelsmässodagen. Namnet kommer av latinets "missa candelarum", ljusets mässa. Dagen firades förr som en festdag i kyrkoåret, i romersk-katolsk tradition i processioner med många tända ljus, till minne av Jesu frambärande i templet. Kyrkorna i öster kallar dagen för "mötet" och det ger oss en god förklaring till vad som skedde den här dagen. Här möts det Gamla och Nya Förbundet. Simeon och Hanna, som det berättas om i det här kapitlet, står som representanter för Gamla Förbundet. De levde i Löftets tid och de väntade på Löftenas fullbordning, att Herren skulle uppfylla vad han genom hela Gamla Förbundet gång på gång upprepat – om jungfrun som skulle bli havande och föda en son, Immanuel, "Gud med oss", om barnet på vars axlar herradömet skulle vila, han som skulle heta "Under, Rådgivare, Mäktig Gud, Evig Fader, Fridsfurste". Simeon hade ju blivit lovad just detta, att få se Herrens Smorde. Och här möter de Honom, som alla löften och förebilder pekar fram emot. De möter Kristus, den Smorde, han som skulle bära namnet Jesus. Det betyder Frälsaren.

Född av kvinna, född under lagen

Jesus omskärs på 8:e dagen enligt Mose lag. Sedan frambars han i templet och överlämnades åt Gud enligt förordningen om den Förstfödde. Jungfru Maria skulle också genomgå den föreskrivna reningen och offer skulle framföras till försoning. Underligt kan det tyckas att detta skulle iaktas beträffande Jungfru Maria och Jesus.

Kung David bekänner i den 51:a psalmen att han är avlad och född i synd. Men så var det inte här. Jesus var inte avlad som andra barn. Jungfru Maria hade blivit havande genom den helige Ande. Det barn hon i nio månader burit under sitt hjärta och som föddes i Betlehems stall, var resultatet av en ren avlelse av den helige Ande och därför föddes ett barn utan synd. På detta sätt var det som Gud själv genom enfödde Sonen blev människa. Han var oss lika i allting, dock utan synd, lär oss Skriften.

Men han som var lagens utgivare och Herre skulle omskäras, vilket innebar ett förpliktigande att hålla hela lagen. Han, som själv är Gud, skulle enligt lagen om den förstfödde bäras fram i templet och överlämnas åt Herren – Gud, överlämnas och avskiljas åt Gud. Och för Honom, som avlats och fötts utan synd, skulle hans mor gå igenom reningsdagarna och dessutom skulle de föreskrivna offren framföras för att rena och bringa försoning. Varför? I det här fallet var väl detta i högsta grad opåkallat! Varför då ställas under lagen, överlämnas åt Gud, renas? Det var för oss! Det var för dig!

Han, vår Frälsare, fullgjorde från första stund på jorden sin ställföreträdande tillfyllestgörelse, oss till godo, i vårt ställe. Det var inte för egna behov han kom. Det var för oss! I allt, synden undantagen, blev han oss lik, gick in under våra villkor.

In i helgedomen

I dag firar vi minnet av den högtid när Jesus sex veckor gammal bars in i helgedomen i Jerusalem. Det var första gången han besökte Guds hus, och den här gången som spädbarn bars han in och överlämnades åt Herren. Det blev ett välsignat besök i helgedomen, där Jesu gudom uppenbarades. Det är också en påminnelse om det som skulle ske en gång långt senare. Då gick Jesus själv in i helgedomen, inte med bockars och kalvars blod och inte med turturduvors blod, utan genom sitt eget blod gick han in i den helgedom, som inte är gjord med händer, utan in i själva himmelen och vann en evig återlösning från synderna. (Hebr. 9). Så blev vägen öppnad för oss in i det allraheligaste, in i himmelen. Och så uppenbarades Guds härlighet i Kristus Jesus.

När vi firar gudstjänst gör vi ett tempelbesök. Vi träder in i en helgedom. Där möter oss Herren i Ordet och Sakramenten med budskapet om återlösningen i Jesu Kristi blod, och vi får överlämna oss själva och allt åt Herren. Det är inte vardag när vi samlas till gudstjänst. Det är en ljusets högtid, det är Guds tjänst, oss till godo, och det är också i dag "mötet", där Gud möter oss med frälsningens budskap - en förberedelse för en salig ingång i himmelen.

Jesus är Israels tröst, Löftenas fullbordning, Frälsaren

Det skedde märkliga ting den här Jungfru Marie Kyrkogångsdag i templet i Jerusalem. Där fanns dessa två gamla som väntade efter Israels tröst, som levde i tron på och hoppet om fullbordandet av Guds löften om frälsning och förlossning. De hette Simeon och Hanna, och vår text i dag berättar för oss om Simeon: *"På den tiden fanns i Jerusalem en man som hette Simeon. Han var rättfärdig och gudfruktig och väntade på Israels tröst, och den helige Ande var över honom."*

Detta som här sägs om Simeon är ting som hänger samman – rättfärdig, gudfruktig, han väntade efter frälsningen och han ägde den helige Ande. Så är det med den som är kristen. En sådan är rättfärdig, genom tron på Jesus iklädd Guds Sons rättfärdighet. Därigenom är man ett Guds barn och en himmelrikets arvinge. Då är man som Simeon en gudfruktig människa, en som tror Herrens ord, en som vinnlägger sig om att lyda Gud, vandrar på Herrens vägar och aktar sig för syndens traskmarker. Inte för att därigenom bli salig, utan därför att han är salig av bara nåd, i tron på Frälsaren. Den salige Simeon väntade efter Israels tröst. En kristen gör detsamma. Man vill leva i gemenskap med Jesus och man lever i väntan på hans andra ankomst till jorden, i väntan på löftenas fullbordning om frälsning och förlossning. Och att den kristne har det så, det är den helige Andes verk, en kristens dagliga uppfostrare, hjälpare, hugsvalare. Simeon hade fått en särskild uppenbarelse: *"Och av den helige Ande hade han fått den uppenbarelsen att han inte skulle se döden, förrän han hade sett Herrens Smorde."*

Under Andens ledning

Den som läser Guds ord blir av den helige Ande vägled, ledd till Guds helgedom, ledd till Kristus, Herrens Smorde, precis som den gamle Simeon. Simeon fick nu av den helige Ande veta, att han skulle gå till templet. Josef, Maria och Simeon lär väl inte ha varit de enda vuxna människorna i templet den dagen. Men hur många såg det Simeon såg? De såg två fattiga föräldrar som kom med sin lille son, och de flesta kände säkert Herrens föreskrifter genom Mose och förstod varför de nu bar fram sin son i templet. Men Simeon såg längre. Han visste genom Andens uppenbarelse vad detta var för ett barn, och nu skyndar han fram, tar Jesus-barnet i sina armar och stämmer upp en lovsång: *"Herre, nu låter du din tjänare sluta sina dagar i frid, så som du har lovat. Ty mina ögon har sett din frälsning, som du har berett att skådas av alla folk, ett ljus som skall uppenbaras för hedningarna och en härlighet för ditt folk Israel."* Det står i versen efter vår text, att hans far och mor förundrade sig över det som sades om honom. Många som såg och lyssnade till Simeons predikan blev säkert minst lika förundrade. En liten sexveckors pojke, framburen av ett par fattiga föräldrar, vad var det för särskilt med det här barnet?! Varför lovar och prisar Simeon det här lilla barnet? Simeon trodde Guds ord och löfte och därigenom hade hans ögon öppnats för sådant som för den naturliga människan är fördolt. Det som för det naturliga ögat tycks som dårskap är med andliga ögon himmelsk klarhet. De som nu klokt och förnumstigt trodde att det helt slagit slint i förståndet för den gamle Simeon, var i stället själva blinda, okunniga, dåraktiga, medan Simeons blick trängde genom årtusendens historia och såg Guds fullbordning av löften om frälsning.

Mina ögon har sett din frälsning

Om denna frälsning predikar Simeon. Han har sett den, och den är beredd åt alla. Den strålar som ljuset från en Betlehems-stjärna i hedningarnas mörker och den uppgår i härlighet över Herrens egendomsfolk.

Här förs vi tillbaka till nyårsdagens ämne: Namnet Jesus, som betyder Frälsare: ”Den som antar någon annan som sin Frälsare”, säger Luther, ”han bedrar sig och blir kvar i synden och döden... Ty eftersom detta barn ensamt kallas frälsare, så följer därav, att icke någonting annat än detta barn kan hjälpa mot synd och död... Judarna prisar sina offer och de tio buden som sin frälsare. Påven och hans anhängare gör sig frälsare av mässan, vallfärder, avlat och andra gärningar... . Världen kan inte låta bli att också tillsätta och skaffa fram frälsare mot synd och död... . Nu ville den fromme Simeon gärna varna var och en för sådant och förmå oss att ta emot denne, som inte är en uppdikad frälsare, utan en som Gud själv förordnat.”

Herren Gud har berett denna frälsning till att skådas av alla folk - *ett ljus som skall uppenbaras för hedningarna*. Vi läste om det i Julepisteln: *Det folk som vandrar i mörkret ska se ett stort ljus, över dem som bor i dödsduggans land ska ljuset stråla fram...* Det ljuset lyste över Betlehem. Det lyste över Österns länder och ledde visa män långa vägar fram till Frälsaren. Och alltfört strålar frälsningens ljus emot oss från Bibelns blad – ett ljus som skall uppenbaras för alla folk.

Dit hör också du och jag. Vi är inräknade i det ordet ”alla folk”. Han är din Frälsare. Utan honom dör du i dina synder och går evigt förlorad. Men i gemenskap med honom är du redan här salig, så att du med glädje och förtröstan kan möta kommande dagar, i förvisning om att allt vilar i Herrens hand. För dem som älskar Gud samverkar allt till det bästa. (Rom. 8:28).

Vem skulle inte önska sig sådana framtidsutsikter som Simeons, i en värld där så mycken osäkerhet, så mycken oro och ångest är människors dagliga följeslagare! Har man det som Simeon - då kan pandemier härja och göra framtiden osäker. Och – inte minst inför mötet med döden, denna oundvikliga, hotfulla, skrämmande gäst, som tar livet ifrån dig, som ingen människa kan fly undan – tänk att inför döden, med Simeon kunna bekänna: *”Herre, nu låter du din tjänare sluta sina dagar i frid, så som du har lovat. Ty mina ögon har sett din frälsning.”*

Den bekännelsen hör var och en till som tagit sin tillflykt till Israels tröst, Herrens Smorde, Jesus Frälsaren! Ännu står hans famn öppen. Han tar emot syndare. I dag kan också du med psalmisten få bekänna: *”Jag förtröstar på din nåd, mitt hjärta jublar över din frälsning. Jag vill sjunga till Herrens ära, ty han är god mot mig.”* Ps. 13:6. Amen.